

Megjelenik minden csütörtökön. — Előfizetési ár: egész évre 4 frt, fél évre 2 frt, negyedévre 1 frt. — Hirdetések ára: 4 hasábos petit sor 8 kr. Az előfizetési pénzeket a Szent-István-Társulat igazgatóságához, a kéziratokat a lap szerkesztőségéhez (IV. Lövész-utca 13. sz.) kérjük küldeni

Budapest, 1882.

43. szám.

Október 26.

A jogtisztelet.

I.

(M-y.) Az angolok meetingjeiken, a francziák bankettjeiken szoktak politikai s társadalmi kérdéseikkel foglalkozni. Egy-egy beszéd vagy toaszt híre befutja a világot és ad irni valót a lapoknak, legalább annyit, mint egy ujévi napoleoni trónbeszéd — hajdanában. Nálunk sem lehet panasz az ellen, hogy némaság uralkodik, ellenkezőleg ismertek vagyunk arról, hogy sokat és sok helyütt beszélünk; de valóban komoly s úgy az egyházpolitika, mint a legfontosabb társadalmi kérdések tüzetes taglalásával csak két helyen szoktunk találkozni; a Szent István- és a Szent László társulat nagygyűlésein.

Ha valaki fogalmat akar magának szerezni azon monumentális beszédek jelentőségéről, melyek koronként Simor, Haynald bíbornokok és Schlauch, Ipolyi püspökök ajkairól elhangzanak, az csak olvassa el a különböző színezetű, elvü, irányu lapokat az ily beszédek elmondása után. Valamennyi Gallileinek híres mondására mutat: Eppur si muove! Mégis mozog!

Nem régiben egy lángelméjű főpap hangoztatta szavait egy fölöttébb fontos egyház-társadalmi kérdésben. Államférfiúi bölcseséggel fejtegette azon jogi viszonyokat, melyek a katolika egyház természete-, feladata-, hivatásából erednek, s melyek édes hazánk multja, jelene s jövőjével oly fontos kapcsolatban vannak, s melyek oly frappans fejtegetése után a katolika egyházban levő jogfolytonosság s így az örendelkezési jog fogalma iránt semmi kétely sem maradhat hátra. E monumentális beszéd közölve volt ezen lapnak hasábjain is, és azért alkalmat szolgáltat arra, hogy az abból levont következtetések alapján egy oly dologról szóljunk, mely minden tekintetben figyelmet érdemel s mely a társadalom egyik sarkkövét képezvén, a mostani liberális

áramlattal szemben, melynek elve: szétdőlni a régi oltárokat, folytonos támadásoknak van kitéve.

S ez a jogtisztelet.

Tisztelni a jogot, meghajolni előtte, mint az isteni hatalomból leszármaztatott fenség előtt, — ez a mivel, felvilágosult s a kereszténység emlőin felnőtt emberi társadalom kötelessége. A kereszténység eltörölte a zsarnokságot, de nem törölte el a jogot; egyenlővé tette az embereket, de fentartotta a hatalmat; általános szabadságot hirdetett, de engedelmességet követelt. Tanában benne vannak az emberi társadalom igazságos és bölcs kormányzatának titkai, a felebaráti szeretet magasztos és szent törvényében kifejtve vannak azon jogi viszonyok, melyekben az emberek állanak egymással s korunk boldogtalanságának, szerencsétlenségeinek főforrása, hogy a keresztény alap feldulásával ezen jogi fogalmak összezavarvák, hogy a jog, általában mint fogalom, gyűlölt s folytonos ostrom tárgya. Minden szenvedés, fájdalom, vérontás, forradalom, minden csapás, mely a világ teremtése óta az emberiséget érte, vagy a jogi fogalmak helytelenségéből, vagy egyenesen a jog gyűlöletéből eredett.

A mi napjainkat furesán fogja egykoron megítélni az utókor. Ugy fogja megítélni, mint azon kort, mely birtokában volt minden lehető és ismert tényezőnek, hogy nagygyá, boldoggá tegye a társadalmat, megközeletse amaz annyira óhajtott korszakot, midőn csak személyi fájdalom bir jogosultsággal, — és mégis vakságában, szenvedélyeinek korlátatlanságában, gyűlöletében boldogtalanná tette önmagát. Visszaélt ismereteivel, lelke kárára használta tudományát, az erkölesi eszmény tudatában kereste a salakot, a midőn legszabadabb volt, kovácsolt magának bilincseket. Jogot képezett magának gyűlölni, üldözni minden jogot.

A jogtiszelet hiányának okai nem az emberi jellemben, természetben keresendők. Folyománya az azon szabadelvű gonosz áramlatnak, mely, fájdalom, fent és lent tudott magának talajt találni. Beestelen küzdelem ez, mely midőn látszólag a közügyekért emel kardot, voltaképen csak önzését követi. Az én hatalma küzd minden jog ellen, de kíván magának minden jogot. Krisztus második törvénycikkelye malasztos fenségben megállapítja az egyén jogát az egyénhez, törvénybe iktatván a szeretetet. Mily átkos harez tehát az, mely lerombolja a közös emberesaládi érdeket, s a közös jog fogalmából kiindulva hirdeti a jogtalanságot. Minő missióval bírnak azok szemben a társadalom legfontosabb érdekeivel, kik felekezeti jogaik szívós megőrzése mellett az emberiség összázados jogait megtámadják? Tán nem volt igaza azon berlini ezentrum párti nagyhirű szónoknak, ki azt mondá, hogy a protestantismus szellemében egy állandó, változatlan, kitartó és engesztelhetlen jogüldözöt van, melynek éle jelenben a katholicismus ellen fordul, de utóbb önmagát döntendi meg? Ki teremtette meg azon viszonyokat, melyekben minden személyen kívül álló jog gyűlölt és üldözött? Vajjon a katholika egyház, vagy annak feje, mely épen a jogért — rab?

Ezen kérdésekre akarunk felelni.

Az álmodó.

Ne költsetek fel álmaimból,
Oly kedvesek azok . . .
Ha fátyoluk szelíden lebben
S reám borul mind kedvesebben,
Én oly nagyon boldog vagyok.

Ne költsetek fel álmaimból,
Oly szépek mind azok.
Elémbe jó az álomangyal.
Szelídke, szende szüzi arcczal
S én oly nagyon boldog vagyok.

Ne költsetek fel álmaimból,
Oly édesek azok.
Ott látom Őt a legszüzebbet,
Nem láttam ennél sohse szebbet,
És én boldog, boldog vagyok.

Ne költsetek fel álmaimból,
Oly égiek azok.
Szememmel Kit nem láthaték meg,
Meglátja itt a szende lélek,
És én, és én boldog vagyok.

Ne költsetek fel álmaimból,
Oly üdvadók azok.
Kit fölői szem soha sem láthat,
Anyámat látom, szüz Anyámat;
Mert képe itt fölém ragyog.

Ne költsetek fel álmaimból,
Oly kedvesek azok.
Hadd lássam Őt tovább, tovább még
Ily szépet még soha sem láték . . .
Csak hagyjatok, csak hagyjatok,
Hisz itt én oly boldog vagyok! . . .

Kalocsay Alán.

Az idő tartósabb a szerencsénél.

Fernan Caballero beszélye.

(Vége.)

Midőn Don Victor az öreg embert megpillantá, egészen elváltozott színében rögtön kalapja után nyult, hogy távozzék. De azután szokott léleknyugalmát csakhamar visszanyervén, belátta, hogy ezen emberrel való találkozása nem pusztán véletlenség, hanem jövőben napról napra ismétlődhetik. Eddigi vakmerősége, mely mindig és mindenütt diadalmaskodott, és a hit, hogy lehetetlen valakinek ráismernie, ismét felbátorították, újra leült tehát és látszólag a legnagyobb lelkinyugalommal olvasott a hirlapban. Midőn hallá, hogy a tábornok mint régi barátját és szolgáját mutatta be őt, büszkén emelte fel fejét s könnyed főhajrással üdvözölte az ujon-érkezettet. De alig vette őt szemügyre ez utóbbi, midőn nyílt tekintetében a legnagyobb rémület tükröződött vissza, az öreg nem volt képes levenni szemét a gögös arczról.

E közben a tábornok felkelt s meghuzta a csenge-tyűt. Kisérd be az étterembe vendégünket, mondá a belépő inasnak, a ki épen most szerencsételtett látogatásával, gondoskodjanak számára jó reggeliről és úgy bánjanak mindenben vele, mint családom tagjával. Most pihend ki magadat Bernardo, mondá, feléje fordulva, azután majd bemutatom neked nőmet és gyermekeimet, kik igen fognak örülni rajta, hogy téged megismerhettek. E szavak után könnyedén megérinté az öreg vállait, — ki még mindig ott állott, néma ámulatba merülve — és meghagyta neki, hogy kövesse az inast.

— Mi a neve ezen ezredes urnak? kérdé Bernardo szomszéd az inastól, a ki vezette.

— Don Victor Guerra. Talán ismeri őt?

— Esküdni mernék rá, felelé a vendég, de akkor más neve volt és nem volt ezredes. Azonban azóta sok idő mult el, azért mielőtt állításomat bebizonyítanám, előbb meg akarok győződni, hogy csakugyan ő-e?

Az öreg Bernardo egy falatot sem evett. Mihelyt lehetséges volt, rögtön felkelt az asztaltól s kiment, azon ürügy alatt, hogy a vendéglőből maga hozza el kis podgyászát. De valósággal nem hagyta el a ház bejáratát. Ott állott ő, kíváncsi, tüzes tekintettel lesve azt a valakit, a kinek látása egész lényében megrendíté. Még most sem hitt szeméinek, melyek Guerra ezredesben az öreg Basilio gyilkosát felismerni vélték, azon ötletre jött tehát, hogy hadicsel utján fog magának meggyőződést szerezni a valóról.

Mintegy félóra mulva léptek hangzottak a lépcsőkön. Az öreg ember kíváncsian veté fel vizsga szeméit s ime a kire várakozott, egész büszkeségében látta őt most jönni! Bernardo néhány lépésnyire visszavonult és a bejárat homályában elrejtőzött.

Alig vette le azonban az ezredes a legelső lépcső-fokról lábát, midőn e szavakat hallá kiáltani:

»Juan Luis!«

Az ezredes abban a pillanatban hátrafelé fordította fejét.

— Tehát még sem felejtetted el nevedet, kiáltá Bernardo szomszéd, mialatt az ezredeshez közelebb lépett. Juan Luis, te szakállvakaró, rabló és gyilkos! Az egyről kétségkívül megfélekedtél képzelte nagyságodban, hogy az igazság halhatatlan!

Az ezredes olyan volt, mintha villám sujtotta volna, midőn Bernardo rettenetes vádjait egész váratlanul reá szórta, egy pillanatra a falhoz kelle támaszkodnia, hogy össze ne rogyjon. De azután rögtön összeszedte magát, mint a kit tengerbe dobtak és kétségbeesett erő-küddéssel fölszínre jutni igyekszik, összeszedte magát, és oly felindulással, melyet hiába igyekezett a megvetés köpenye alá rejteni, mondá:

— Eszénél van kend? Eszeveszettségét szánjam-e inkább, vagy arcátlanságát büntessem-e meg?

— Arcátlanságomat! válaszolá az öreg felindulástól reszkető hangon. Arcátlanságnak nevezed te ezt? Te alávaló, becestelen, ki rablásra és vérre építetted boldogságodat! Te bizonytalant azt hitted, miszerint úgy elvetheted bőrödöt, mint a kigyó, hogy ujat ölthess fel! Vakmerő örületedben feledéd, hogy a régi Isten még él, és hogy senkinek sem marad adósa!

— Mérsékelj magad bárgyu, vagy tébolyodott öreg! ordítá most dühösen az ezredes. Ne élj vissza önmérsékletemmel, melyet csak a tábornok iránti tekintetből tanúsítok irántad! Hallgass el tehát és ne kényszeríts arra, hogy vagy kivágjam kardommal vipera-nyelvedet, vagy a hatóságnak adjalak át, mint szemtelen rágalalmazót.

— Igen, a hatóságnak! válaszolá az öreg. Majd előmutatom én ott állításom bizonyítékait!

Az ezredes e szavakra gúnyos és durva kacagásban tört ki.

— Juan Luis, Juan Luis, mondá az öreg, nem jó a hangyának szárnyakat kapni! Te rablás és gyilkosság létráján emelkedtél fölfelé, sőt többet tettél, hálódát oly ügyesen fontad, hogy egy ártatlannak kellett abban elveszni, mert azt hitted, hogy ha ez meglakol érted, te mentve leszesz!

Az ezredes kardjához kapott.

— Csak lassan! mondá az öreg, egy újabb gyilkosság sem ment meg többé! Büntetted bizonyítékai nem halnak meg velem, én a hatóság kezeibe tettem le azokat és már nyomodon vannak! Sok ideig diadalmaskodtál, tündököltél és élvezted, de most mindennek vége van: most kamatostul fogod a tőkét lefizetni. Mert tud meg, Juan Luis, hogy az idő tartósabb ám a szerencsénél!

Az ezredes nem veszté el fejét. — Gondolja meg öreg, mondá, hogy én mint gyalázatos rágalalmazót vádolhatom be kendet! Ha mindazonáltal visszavonja a miket mondott, és megígéri, hogy zavart fejének ezen agyrémeiről többé senkinek nem szól, akkor a tábornok iránti tekintetből, legjobb barátja s jóakarója leszek kendnek. Én gazdag és nagylelkű ember vagyok, ipam életének megmentője az én hálámra is számolhat.

— Elhallgass nyomorult! mondá az öreg, habár gyapjuba vagyok is öltözve, azért nem vagyok birka! Egyébiránt ha egy olyan lelkületű ember, milyen te vagy, egy becsületes embert meg akar vesztegetni, azon nincs mit csodálni. De én nem adom el becsületemet, drágább ez nekem, mint becestelen uton szerzett összes vagyonom! Elnézzem azt, hogy te a tábornok leányával házasságra lépj? Megtűrjem a szerencsétlen József emlékének a gyalázatot? És te tovább is így folytatod, büntetlenül élvezted borzasztó tetteid gyümölcsét? Nem soha, a mig én élek!

— Ha tehát kend semmivé akar tenni, úgy örökre hallgatni fog! kiáltá dühös kitöréssel, rekedt hangon az ezredes. Bizonyítékai nincsenek kendnek és rágalmat nem képes bebizonyítani, de már e rágalom is eléggé bemocskolta becsületem tisztaságát.

E szavak kimondása közben örült dühvel s kezében revolverrel rohant az öregre, de ugyanazon pillanatban léptek hallatszottak a lépcsőkön, mire az ezredes elillant.

VIII.

Mire lakására ért az ezredes, ismét sikerült valahogy a vihart lecsillapítania lelkében. Csak nyugodtság és hidegvérűség menthet meg, mondá magában! Micsoda bizonyítékokról beszélhetett az az én örökös üldözöm? Ej, semmiféle bizonyítékok nincsenek kezénél, tagadni fogok! Ki az a világon, ki nem fog hitelt adni Guerra ezredesnek, midőn egy bárgyu öreget meghazudtol?! Miudenesetre rosszkor lépett utamba! A tábornok becsüli és bizik benne . . . de mindegy, bátorság! Élethalál forog kérdésben! Bizom abban, hogy szerencsecsillagom nem fog elhagyni!

Az ezredes azon reményben, hogy végleg sikerül majd elüznie kedvetlenségét, egyik vendéglőbe ment vacsorálni, hol hangos lármá és élénk társalgás folyt, melybe ő is belevegyült. De bármennyire igyekezett is szórakozni s nyughatatlanságát elnyomni, nem egészen sikerült.

Valamivel később, az esti harangszó után visszatért lakására. Itt egy levelet talált. Ez meglepte őt, mert épen senkitől sem várt írásbeli közleményt. Sietve bontá fel azért a levelet, de névtelen volt és csupán e három szóból álló magvas és világos intelmet tartalmazá: Fuge, late, tace!

Az írás el volt torzítva, de az ezredes a tábornok kézvonását vélte benne felismerni. Mozdulatlanul állott s a levélre szegezte tekintetét, mely remegett kezében.

Már tudja! mormogá magában. Az az átkozott öreg mondta meg neki! De oly óvatos ember, mint a tábornok, nem adna neki feltétlenül hitelt, ha a bizonyítékokat, melyeket előttem emlegetted, elő nem mutatta volna neki! Ugyan miféle bizonyítékok is lehetnek azok? semmifélek, hazudik a nyomorult! És mégis . . . vannak, csakugyan vannak rossz szellemek, melyek néha a feledett, porladozó hullákat is kiássák a földből, csak hogy nyugtalanítsák az embert. Fuge, late, tace! Fuss, rejtezz, hallgass! Vajjon mi czélből ajánlja nekem a tábornok e cselekvésmódot? — Világos! a botrányt akarja elkerülni, mely az általam kormányzott ezredet szennyezi, a szüz megbecstelenítését, kinek szerelme

nekem volt szentelve, a férfiú lealacsonyítását, ki barátomnak nevezé magát. Barátság! szerelem! üres, jelentés nélküli szavak, melyek a sértett hiúság első rohamát sem bírják kiállani!

Igy gondolkozott ez az ember. És nem csak ő van így. Hányan vádolják hozzá hasonlóan a társadalmat és az emberi érzelmeket csak azért, nehogy igazság szerint önmagukat legyenek kénytelenek elítélni! nincs oly igazság, melylyel vissza ne élhének, és nincs oly helyes nézet, melyet visszásan ne alkalmaznának!

Juan Luis annál nagyobb dühvel, annál nagyobb megrendüléssel fogadta a dolgokat, minthogy épen nem volt arra elkészülve, hogy kaczer szerencséjének épülete, melyet csalással és képmutatásával oly ügyesen felemelt, most egyszerre romba dőljön. De ezen épület épen azért, mert családja is egy síron nyugodott, a felegyenesedő hullá s az utat tört igazság első mozdulatára megrendült, minden vétkes törekvései daczára, melyeket mindkettő megsemmisítésére irányzott.

Egy pillanatig még gondolkodott a gonosztevő, kit szerencséje oly félvállalkodottá tett, aztán parasztruhába öltözött, kincseit egy kötegbe csomagolva vállaira vette és kereket oldott. Két nappal később utban volt Angolország felé, honnan San Sebastiánba hajózott.

Nem esalatkozott, mert a levél csakugyan a tábornoktól eredt. E férfi, kinek jellemében több gyöngegség volt mint erő, előbbi szolgája által mindenről értesülve volt. Restelte azt, hogy legfőbb parancsnoka azon ezrednek, melyben ama beestelen szolgált, mint atya pedig elborzadt s mélyen megalázva érezte magát a férfiuban, kit vejévé akart tenni, azért mindenáron el akarta kerülni a gonosztevő elfogatásából és elítélésétől származandó nyilvános botrányt.

Midőn Bernardo szomszéd a tettes szökéséről értesült, keserűen megbánta, hogy figyelmessé tette; habár ezt szükségesnek látta megtenni, személyazonosságáról való teljes meggyőződése végett.

— Megszökött az istentelen! mondá. De hová akar menni, hogy az Isten szeme elől elrejtőzzék? Az Isten megengedi ezt, de nem mindenkorra. El fog jönni az ő órója, mert a ki rossz utakon jár, elvesz rajtok!

XI.

Az öreg Bernardo jós szellemben szólott, mert nem-sokára azután következő eset volt olvasható az Egyesült Államok egyik hírlapjában: »A játéklarangok, e bűnfészkek folytonos tevékenységben vannak. A mult éjjelen L.-Streetben borzasztó esemény adta elő magát. Kevéssel ezelőtt egy spanyol érkezett a városba, ki Don Claudio Jaen nevet viselt. Nagyravágyó jelleme, hirtelen felhevülő vérmérséklete és kihívó viselete mindenki előtt gyűlöletessé tette őt, a kivel érintkezett. Éjeit a játékházakban tölté, hol oly örült szerencsével játszott, miszerint czimborái közt csakhamar az a hír terjedt el, hogy hamis játékos. Legelkeseredettebb ellensége egy délamerikai ember volt Limából, kinek multja épen nem volt feddhetlen, s ki a többi közt azt állítá, hogy ő ismerte az állítólagos Don Jaent Limában, de akkor Don Victor Guerrának hívták. Ezen rágalmat tegnap este, midőn a játékházba belépett, megtudta az illető, s rögtön oly örült dühbe jött, melyet leírni lehet-

etlenség. Midőn ellenfele kis idő mulva belépett, rárohant, s egy tört döfött mellébe, de a megtámadottnak még volt annyi ideje, hogy egész közelből támadójára süsse revolverét, mit eme szavakkal hajtott végre: »Gyilkost fenýítek meg!« — Don Claudio Jaen rögtön meghalt, ellenfele még pár órával túlélte.

Még kissé később egy missionarius levelét lehetett olvasni a spanyol lapokban, melyben egyik rendtárs mártyságát beszéli el. A dicső vértanú neve Don Gasparo vala.

Az öreg Bernardo mindkét eseményt a tábornoktól hallá.

— Isten nevében mindkettő úgy halt meg, a hogy élt, jegyzé meg az öreg, egyik mint mártyr, a másik mint rabló és gyilkos. Jutalmazza meg Isten az előbbit s bocsásson meg az utóbbinak!

— Helyesen szóltál Bernardo, mondá a tábornok, ez szép beszéd volt és örülök, hogy ezt azon emberre vonatkozólag mondod, kit annyira gyűlöltél és üldöztél.

— A temető szent hely, tábornok úr, és egy sír láttára nem cselekedhetik jobbat annál keresztény ember, mintha imádkozik. Így felelt az öreg Bernardo szomszéd.

Fordította: Huszár Gyula.

Legjobb otthon.

— Humorisztikus rajz. —

A nyárnak vége, az utazás és vándorlás befejezve s az időjárás már zord és borus. Nőmmel a vendéglő éttermében ülünk, oly közel a mennyre csak lehet a theáskanna mellett, hogy kissé fölmelegedjünk. A vendéglői számla előttem fekszik, olyan hosszú, mint egy unalmas nap. Nőm sóhajtvá pillantott a főösszegre; nem szól semmit, de fölkéretlenül még két kanál cukrot tesz eszémbé, saját tányérjára pedig legalább is hatszor annyi vaját vesz, mint a mennyit megbir enni; azután a kenyérének a héját levágja s a sonkaszeletek közül a legszebbeket választja ki; azonkívül azt mondja, hogy a thea mégis borzasztóan rossz, nincs neki semmi illata. Mindezekből pedig azt következtetem, miszerint egyetért velem arra nézve, hogy számlánk igen nagy.

— Nem tesz semmit, mondom, ma délben otthon leszünk.

— Megyek holminkat becsomagolni, felel nőm, s én felállok, hogy kövessem őt.

— Nem várnál inkább itt reám? jegyzi meg nőm. Egyedül sokkal jobban becsomagolom én a holmit.

Szivarra gyujtok s kezeimet nadrágom zsebeibe dugva, alá s fölzaladgálok a hideg szobában. Nőm néhány másodpercig még az asztalnál marad, s én nem tehetek róla, de fogadni mernék, hogy ezt csupán azért tette, hogy néhány cukordarabot még zsebre dugjon ölebe számára. A nénje is ugy szokott tenni: hiszen az a cukor ugyis meg van fizetve!

Még van egy kevés németországi pénz a zsebemben, melylyel ujjaimat a szobában való vándorlásom alatt a szó betűszerénti értelmében bepiszkolom: ettől most meg fog szabadítani a vendéglős, számlámat részben ezen pénzzel fogom kiegyenlíteni. A vendéglős

megnéz minden darab pénzt, mintha az valami ritkaság lenne, irónt vesz elő, összead, kivon, úgy, hogy nekem alig marad meg a fele a pénz tulajdonképeni értékéből. Nem szólók egy szót sem: szabad cselekvést engedek neki, s nőmnek sem fogom megmondani, hogy mennyit vesztettem; elég, hogy számlálja zsebemben van s ma délben otthon leszünk; a mi e közt van, azzal én nem törődöm.

Nőm újra lejjő.

— Minden be van rakva, mond, de a nagy bőrönd nem akar bezáródni, a zöld esernyő bőr-tokja sehol sem található, — s meg vagyok győződve, hogy egyik legszébb himzett zsebkendőm is elveszett: a bőrönd kulcsa egész nap nem volt a zsebemben, okvetlenül hinnem kell tehát, hogy a hórihorgas nagyorru szobaleány, ki az ágyakat vetette —

— A fiáker itt van!

A pinczér, ki ezt jelenti, az ajtót félig nyitva hagyja, s künn a folyosón látom: a vendéglőst, ki ott várakozik, hogy elbucuzzék tőlünk s magát jövőre is ajánlja. — a második pinczért, ki egy kis borraalót les, — a bérszolgát, ki igényt vél tarthatni a borraalóra, a miért lakcipőmet fénymázával tönkretette, — a hórihorgas szobaleányt, a ki feleségemnek a fekete ruháját petroleummal leöntötte, — az istállószolgát, a ki a fiákert hozta, — a portást, a ki az utat azon villába, hol sógorom lakott s a kit meg akartam látogatni, nem tudta, — valamennyien borraalót lesve!

Pillanatnyira megrémülve, visszariadok; azonban van még apró pénz a zsebemben, erről gondoskodott a koresmáros, s megvigasztal azon gondolat, hogy ma délben — hál' Istennek! — ismét otthon vagyok. Szaladok föl a lépcsőn, a mily gyorsan csak tudok, hogy a bőröndöt becsukjam. A második pinczér utánam jó, a többi szolgál követi, hogy a csomagjainkat lehordják. A többiek türelmesen várnak, míg én ismét lemegyek.

A bőrönd valóban makacs egy bőrönd s a várakozók türelme kemény próbára van téve. A legnagyobb türelemmel a kiálló ruha- és kendőszéleket be kell dugdosnom, mindent szépen összenyomok. — a szögletekben nincs semmi, a mi akadályt képezhetne — a födelet leszorítom: s ime az egyik oldalon legjobb kabátom széle kukucska ki, a másikon pedig feleségem új nyári kendőjének a szöglete mosolyog reám. Ha olló volna a kezemben, a kiálló részeket egyszerűen levágnám, így azonban csak újra bedugom, s a bőrönd még egy hüvelknyire nyitva van. Néhány lépésnyire hátrálok, hogy lássam, mi akadályozhatja a bezáródást, s a bőrönd mint egy óriási fogatlan száj vigyorog reám — nem akar bezáródni. Ráülök a fedelére; egy végzetes ropogás annyira megrémít, hogy hirtelen fölugrom; a bőrönd azonban nem tája többé száját, csak vigyorog s bőr ajkain gúnyos mosoly lebeg, a mi engem valóságos dühbe hoz. Ráugrom a födelére s türelmetlenül taposom lábaimmal kemény fejét. Ezen szokatlan testgyakorlatnál elvesztém az egyensúlyt: a mosóasztalra esem s összetöröm a vizes palaczkot és egy poharat hozzá. A zajra, melyet ez okozott, a folyosóról a pinczér és a szolgálak berohannak a szobába. A bőrönd barátságosan hunyorít feléjük; s nem csodálnám, ha hátam mögött szájából nyelvével öltötte volna reám.

Hogy nőmet újabb bosszuságtól megkíméljem, az összetört vizespalaczkra s a pohárra vonatkozó ügyet a pinczérrel elintézem. Azt hittem, hogy ez a két darab a legközönségesebb s legolcsóbb üvegéből készült, azonban csalódtam: a pinczér napnál világosabban bebizonyította nekem, hogy szállodájokban minden üvegdarab a legfinomabb kristályból van. Minden ember tudja, hogy mennyibe kerül egy kristálypalaczk és egy kristálypohár. »Mily szerencse, gondolám ismét magamban, hogy nemsokára ugyis otthon leszek!«

E közben a többi jelenlevők közeledtek a bőröndhöz. Nem alkalmaztunk többé erőszakot, nem volt szükség többé tornászatra. A mint csak egy kézzel a bőröndhöz nyultunk, engedelmesen becsukta a száját, melyre szépen rátettük a lakatot. A bőrönd alatt találtuk meg az esernyő tokját és a feleségemnek csipkezsébkendőjét, mely utóbbi egészen nedves és erős kölni víz illatu volt.

Midőn a zsebkendőt a fiákerben feleségemnek átadtam, föltevésében még jobban megerősödött, hogy a kórihogas szobaleány a tegnapi bálban használta a zsebkendőt, mert a feleségem nem öntött rá kölni vizet.

— Azonban nem tesz semmit, mondá, csakhogy újra nemsokára otthon leszünk.

(Vége következik.)

T Á R C Z A

ARANY JÁNOS.

(1817. márcz. 2. — 1882. okt. 22.)

Hazánk legnagyobb, koszorus lantosa örök álomra hunyta le szemeit. Megfizette fájdalmas adóját a természetnek s hült tetemeinél egy nemzet ontja könyveit. Itt hagyni e küzdelmes életet annak, ki teremtő szellemével arra volt hivatva, hogy még évek sorain át a nemzet első napszámásai között tündököljön, kinos lehete rá; kinosabb a szerető kedves körre, melyet vér és barátság vele egybefűzött, de legkínosabb azon nemzetre nézve, melynek büszkesége volt s mely hosszú évtizedeken keresztül lantja hangjainál tanult lelkesülni minden szépért, igazért.

A költő, pap, látnok is egyszersmind. A keblébe oltott isteni szikrát lángra gyujtva egy eszményi templom szolgálatában áll, midőn geniuszának áldoz; hivei az összes emberiség, melyet tanít, oktat, lelkesít. Nagy fájdalmak enyhítője, jobb remények hirdetője, az örök mécsnek, a honszerelmennek gondozója. Lát-noka nemzetének, ki ihletsége perczeiben a multból, jelenből a jövőre pillant, s míg a nép ezer küzdelmei között ront, alkot, tesz, vesz, halad és süllyed s lázas forrongásában üzi egyik napot a másik után, a költő sejtő lelke látja, érti e küzdelmek végeredményét s a mindennapi élet zajából messze kihallik buzdító, lelkesítő, intő, kérő szózata. Ereiben egy nemzet vére lüktet, szellemében a nemzet szelleme él. Égő csillag, mely önmagát fogyasztva lángol. Soha sem tévedt a nemzet, mely nagy látnokait, ős korok erényeinek hirdetőjét meghallgatá, mely költőinek fenséges hivatását felfogva, megértve, tiszteletben tudta tartani, s teremtő szellemeinek nagyságában felismerte saját nagysága zálogát.

Ilyen volt A r a n y J á n o s. Eszménye az igaznak, jónak, szépek. Azon evangéliumi férfiú, in quo dolus non est. Mint ember nyugodt, egyszerű világban lelte föl világát s szemben ma-

gasztos feladatával, nem ismert más kötelmet, mint megfelelni annak. Jellemében volt valami ősmagyar; szilárd, egyenes, őszinte szívet adva, nyerve, csöndes egyszerűségben nemesb eszmékért lelkesülve, megosztva időt becsületes munka, tiszta barátság s családi örömek között. Mint honpolgár, geniuszának kiváltságai-
ban oly kötelmeket ismert föl, melyeket betölteni ereje volt és kitartása. A dicsőség és hódolat nem szédíté el, nem kívánt kilépni nagy tettek mezejére, nem tette meg soha a merényletet saját szelleme, hivatása ellen, hogy politikai küzdelmekbe sodortassa magát, nem kívánt szerepelni, mint sok más, ott, hol meddő viták ölik el a nemzet szellemi erőit, nem ismerte félre küldetését. Azon tisztult világnézetű, nemes gondolkozásu hazafiak közé tartozott, kik az Istentől nyert, saját szorgalmuk és munkálkodásukkal kifejtett lelki kincset hivatásuk szoros keretében érvényesíték a haza javára. Mint költő, nem termelésének gazdagságában, bőségében, mint inkább alkotásainak remeklésében tündökölt. Valódi gyöngyhalász volt, s mit keble zajtalan tengeréből felszínre hozott, gyöngy vala. Mint a régi idők dálnokai, mindig szent kegyelettel nyúlt a lanthoz, s a dal ajkán soha sem volt szívéhez méltatlan. A koszoru fején nem ismert hervadt leveleket. Ő is, mint a szelid és tisztalelkű Garay, költői hivatását egész magasztosságában felfogván, soha nemtelen hurokat nem pengetett, nagy és szent eszmékhez érdes kezekkel nem nyúlt, czélzatos guny, vagy felekezeti gyűlölködés lantja hangjaiból kizárva vala. Az a meleg, rokonszenves és nemes vallásos fenköltés, mely egész lelkületét elönté, s mely jellemének fővonása vala, a gyermekvilágból áthozott és biven megőrzött pietás az erkölcsi világrend, Isten és a vallási fogalmak iránt, lengé át műveit. Míg Tompát világfájdalma, szenvedései vajmi gyakran csüggetteggé, búskomolyvá tesz, sőt egész a kétségbeesés széléig vezetik, Arany a hívő nemes resignációjával viseli fájdalmait, a fensőbb végzésekben megnyugvó komoly bölcelem, vagy ha már az érzelmek árja túlcsapott, legfeljebb a fájó humor szól lantján, melynek kenetteljes hangja elragad és — kibékít. Minden művében, de különösen ódáiban, midőn a költő lényé lép előtérbe, ott látjuk őt, az egyszerűt, nemest, és a hívőt, ki nem forr, lázong, nem ostromolja panaszával az eget, nem átkozódik végzet ellen, hanem nyugodtan, szeliden hajtja meg fejét sorsa előtt, bizalommal tekint az égbe, — s megnyugszik.

Ilyen volt Arany János mint ember, hazafi és költő.

A nagyok halála a — phrázisok élete. Nagy költőnk hiült teteménél állva ne háborgassuk csöndes álmait hangzatos szólamokkal, s ki zajtalan és mégis annyi dicséssel futotta be, — fájdalom oly kamar — az életpályát, ki világító fény volt számunkra egy meddő, költészetietlen korban, tanítva minket élete, példája, s alkotó szellemével. ahoz anéma bánat inkább illik, mint nagy szavak üres halmaza.

Az anyaföld keblébe fogadta őt és sirja bezáródott, — de vajha mindazok, kik ott állva, őt siratták, örökségül átvénnek a holt költő nemes gondolkozását, becsületes, tiszta irányát, hűségét. Száz szobornál szebb emlék volna hazánk e nagy halottja számára, ha szellemének ezen kincseit átvénnek azok, kik hivatva érzik magukat az ő nyomdokain haladni.

E sorokban mi is egy igénytelen koszorut akartunk letenni Arany János sirjára. Legyen előttünk áldásban az ő emléke mindenkoron. Bezárult sirja legyen folyton élő tanulsága annak mi a költő hivatása, feladata, és késő korok gyermekei járuljanak ahhoz, tanulva ott vallást, polgári erényt, honszerelmet.

Maszlaghy Ferencz.

A gyorsaságról.

Századunk főjelszava a gyorsaság, azt szokták mondani, hogy gőzkorszakban élünk. Időt nyerni s gyorsan czélhoz jutni, ez tényleg az általános törekvés, mely jelenleg az emberi tevékenységnek majdnem minden terén érvényesíti magát s az új korszak ipari találmányainak legnagyobb részénél azon előny a kiváló, hogy nem csak munkát, de időt is megtakarítanak.

Tekintettel azon fontosságra, melylyel a gyorsaság bír, nem lesz talán érdektelen látnunk, mit észlelt a kutató szellem s a tapasztalat e tekintetben s mennyire különböznek ezen irányban az ember és az állat képességei.

Kezdjük a legalább rendelkezni, a lassúságról közmondásossá vált csigánál. A csiga egy másodperc alatt átlag 1.5 méterrel halad, egy közönséges gyalogló ellenben 1.5 métert, folyók és folyamok körülbelül 2—3 métert, mérsékelt szél 3 métert, vihar 16 métert, orkánok egész 38 métert haladnak. Egy erősen hajított kő egy másodperc alatt mintegy 16 méternyi tért fut meg, egy szélpuskából kilőtt golyó, százszoros légnyomással, 206 méternyre halad egy másodperc alatt, míg egy puskagolyó 480 méternyi repül; az ágyugolyó (kezdetben t. i. az elsütéskor) 750 méternyi halad, a lő lépésben 1 métert, ügetve 2 métert, vágatva 4—5 métert, a versenylő 12 métert tesz meg. A gyakorlott koreszolyázó gyorsasága egy másodperc alatt 12 méter, a jó kocsilóé 3,75 méter, a sasé 31 méter (óránként 112 kilométer), a sólyomé 28 méter, a postagalambé mely 5 óra alatt Lyonból Lüttichbe repült, 30 méter, az agaré 24,5 méter. A vasuti vonat gyorsasága a körülményekhez képest különböző. A közönséges vonat 8, a gyorsvonat 14 méternyi halad másodpercenként. Angolországban rendszeren 7.5 német mértföldet, nálunk, Francia- és Németországban 6 mértföldet számítanak egy órára. Egy gyorsvitorláshajó, mely az utat Calaisból Corkba, 500 angol (100 német) mértföldnyi távolságot, megtette, másodpercenként 4,4 méternyi halad, a tengeri gőzös óránként legfőlebb 15 tengeri (3 német) mértföldnyi haladással óránként, egy másodperc alatt 6 méter gyorsasággal megy előre.

A Föld Nap körüli forgásának gyorsasága, a sarkoknál mérve, másodpercenként mintegy 31 kilométert tesz ki, az egyenlítőnek egy pontja ugyanazon idő alatt a Föld tengelyforgásában 451 méternyi halad. A hang gyorsasága a levegőben 333,6 méter, a vízben ellenben 1525 méter másodpercenként, míg a világosság és a sugárzó hő 315,000 kilométernyire rug. A villanyosság gyorsasága nagyon különböző, s teljesen a vezető természetétől függ, melyen áthalad. Egy 1.7 miliméternyi átmérőjű vörösréz-sodronyban felülmúlja még a fény gyorsaságát is, a mennyiben másodpercenként 450,000 kilométernyit halad. — Miután a föld körülete 42,700 kilométert tesz ki, a villanyosság e szerint egy másodperc alatt tizszer körül-futhatna az egyenlítő körül.

Londonból Indiába egy távsürgöny a legkedvezőbb esetben 30 perc alatt jut el. Tengeralatti huzalok sokkal lassabban működnek, mint tengerfeletti sodronyok; az Atlanti oceánaton át a villanyos áramnak 2—3 perczre van szüksége. A gyorsaság tehát nagyon sokat függ a sodrony működési képességétől.

Ha összehasonlítjuk a gyorsaság különböző fokait, melyek mechanikai uton elérhetők, azt találjuk, hogy az ágyugolyó gyorsasága az első helyet foglalja el. És mégis mily csekély még maga az is ama gyorsasághoz képest, melylyel az égi testek pályáikon haladnak s mily teljesen semmivé törpül a fény és a villanyosság gyorsaságával szemben. Földünk a Nap körüli pályáján 30,450 métert, a Nap a világegyetemben 55,000 métert halad

másodpercenként — állítsuk ezzel szembe most az ágyugolyó röptét! A Nap távolsága a földtől 20 millió mértföld. Ezen távolság meghaladására a Földnek 5 millió másodpercire vagy 58 napra lenne szüksége, a Nap ellenben ezen utat 2,728.000 másodperc vagy $31\frac{1}{2}$ nap alatt tenné meg. Egy nehéz kaliberű ágyúból kilőtt közönséges gránát, melynek gyorsasága másodpercenként mintegy 500 méterre tehető, $9\frac{1}{2}$ év alatt, egy gyorsvonat szakadatlan menettel 190 év alatt bírná megtenni ezen utat, míg a világosságnak csak 8, a villamosságnak pedig csakis $4\frac{1}{4}$ másodpercire van szüksége, hogy ezen óriási távolságon áthaladjon. Egy gyalogló, ha félbeszakítás nélkül folytatná útját, 7500 nap alatt vagy körülbelül $20\frac{2}{3}$ év alatt lenne képes a holdig sétálni. Végre kiszámították, hogy a Föld körülutazása gőzkocsin és helyenkint gőzhajón, félbeszakítás nélkül, gyorsmenettel, 80 napot venne igénybe; a Föld körülutazása ellenben, naponként 50 kilométert számítva, 810 napba kerülne.

Közl.: — I.

RÖVID HIREK.

* **Legfelsőbb adományok.** A király ő Felsege a székelvudvarhelyi szentferenczrendi zárdatemplom helyreállítására 200 frtot, a dentai és az omori g. k. román egyházközségeknek templomaik felépítésére egyenkint 100 frtot, a bikszádi és a nagytillaji r. kath. hitközségeknek iskolaépítésre egyenkint 200 frtot, a a szentpéteri ág. hitv. községnek iskolaépítésre 100 frtot adományozott magánpénztárából.

* **Két új püspök kinevezése.** Dr. Hidassy Kornél vál. püspök, apát-kanonok osztálytanácsos a cultusminiszteriumban szombathelyi megyés püspökké, dr. Vályi János munkácsi gör. kath. székesegyházi tiszt. kanonok, és az ungvári árvaház igazgatója eperjesi gör. kath. püspökké nevezettek ki. E legfelsőbb kinevezések a hivatalos lap keddi számában jelentek meg.

* **Dr Pauler Tivadar** igazságügyminiszter ur ő excja f. hó 20-ikán ülte tudorságának 50-ik évfordulóját. Ez alkalomból az igazságügyminiszterium hivatalnoki kara küldöttségileg egy díszalbumot nyújtott át a miniszternek, az egyetem küldöttsége pedig, szerencsekívánatainak kifejezése mellett, fényesen s művészileg kiállított jubilaris tudori oklevelet adott át a tudós államférfinak.

* **Egyházi kinevezések.** Holdházy János apát, szentszéki ülnök győri kanonokká, Dankó Mihály egri főegyházmezei áldozár, verpeléti plébános és alesperes hevesi főesperessé és szent Jakab apostolról nevezett mórniczuidai címzetes apáttá nevezettek ki.

* **Arany János**, a nagy költő, kinek f. hó 22-ikén bekövetkezett halála az egész országot mély gyászba ejtette s kit az egész nemzet sirat, még csak 66 éves volt. 1817. márczius 2-ikén született Nagy-Szalontán, Bihar megyében, hol atyja kevés földdel s egy kis házzal bíró földművelő volt. Szülei György és Megyeri Sára, már mindketten öregek voltak, mikor János született s egyetlen fiok lévén, a mennyiben legidősb leányuk már régóta férjnél volt, többi számos gyermekeik pedig mind előtte elhaltak, e fiu egyetlen reményök és vigaszuk s szeretetök fő tárgya lett, azért őt mindig maguk között tarták; ezenkívül vallásosak lévén, e hajlamot korán benne is kifejtették. Bogárhátú kis viskójuk templom volt, hol a gyenge gyermek füle soha trágár szót nem hallott, nem lévén abban cseléd, vagy más lakó, mint az öreg szülék és fiok; ellenben otthonos volt a vallásos ének s a szentírás, melynek vonzóbb részei első tájja lettek a fiu fogékony kedélyének. Ehez járulván, hogy testvérei nem voltak, s

más gyermekekkel is ritkán volt alkalma játszani: ezekből magyarázható azon csendes komolyság, mely már a gyermekben s ifjuban észrevehető volt, s a férfiut is jellemző.

Arany János halála nem jött váratlanul. Életének utolsó négy éve a szenvedések folytonos lánca volt. Régi makacs májbaja enyhült ugyan, de egy asthma fejlődött ki, mely igen sokszor megfúladással fenyegette. A nyarat pár év óta rendszeren a Margitszigeten töltötte s ez enyhülést is szerzett neki. Az idén már azonban egészsége nagyon változó volt, s midőn nejevel a rossz idők beálltával a szigetről beköltözött az Akadémia palotájában levő lakásukba, Arany mindinkább rosszábbul lett. Már napok óta nem feketett s körülbelül egy hét óta állapota aggasztó fordulatot vett. Vasárnap, f. hó 22-ikén betegsége igen aggasztó lett; kevésnél déli 12 óra előtt ágyba fektették, mire csak nagy nehezen tudták rábírn. Pár percczel reá a nemes lélek itt hagyta porhüvelyét.

A mély fájdalmat, melyet az egész nemzet a nagy költő elvesztése felett érez, csak azon tudat enyhítheti némileg, hogy remek alkotásaiban örökké élni fog s világítani az utóemzedékeknek. A nemzet fájdalomában a felséges uralkodó pár is melegen osztozik. Ő felsege a király, még vasárnap, mihielyt értesült Arany haláláról, táviratilag megbizta a miniszterelnököt, hogy fejezze ki a királyi pár benső részvétét a boldogult esaládjának. Klotild főhercegnő is meleg hangon irt részvétnyilatkozatot intézett Arany özvegyéhez.

A megboldogult hült tetemei az Akadémia palotájából, melynek földszinti csarnokában voltak ravatalon kiterítve, f. hó 24-ikén délutáni 3 órakor kísértettek örök nyugalomra a kerepesi uti temetőbe. A temetés, melyet ő végrendeletében egyszerűnek kívánt, a nemzet s a főváros legbensőbb részvétének és kegyeletének fényes nyilatkozványa volt. A koporsót elárasztották szebbnél szebb koszorúkkal, s a temetésen megjelent mindenki, ki csak tehetett, hogy lerőjja az utolsó tisztelet adóját örök nyugalomra költözött legnagyobb koszorus dalnokunk iránt. Nyugodjék békében!

* **Báro Hornig Károly** esztergomi főszékesegyházi kanonok és érsekprimási igazgató a vallás- és közoktatásügyi miniszteriumhoz osztálytanácsossá nevezetett ki.

* **Taranyi Ferencz** prépost, veszprémi kanonok ur ő nagysága a zala-mihályfalvi r. kath. templom javára ötezer forintot birtokot vásárolt s a templomot ujjaalakíttatta, mely nagylelkű adományaért az egyházközség közgyűlése jegyzőkönyvileg köszönetet szavazott s azt küldöttségileg vitte meg a nemeskeblű jótévőnek.

* **A honalapítás** ezeréves fordulójának ünnepélyes megülésére a kormány megtette az első fontos lépést. Trefort miniszter felhívta az Akadémiát, hogy küldjön ki szakbizottságot, a honfoglalás időpontjának lehetőleg szabatos megállapítása végett. Ohajtja, hogy mielőbb járjanak el, mert a kormánynak idővesztés nélkül intézkednie kell az előkészületekről.

* **XIII. Leo pápa** ő Szentsége a tiroli árvizkárosultak részére 4000 frank segélyadományt küldött. * **Az olaszországi** árvizek az Etsch mentében borzasztó pusztításokat vittek végbe. Rovigno és Padua tartományokban naponként több mint 85,000 inséges embert kell élelmezni. A veronai és rovignoi tartományok az Etsch mentén a mult héten még jobbadán viz alatt állottak. * **Milan szerb király** ellen f. hó 23-án, midőn külföldi utjáról hazatérve, háladó isteni tiszteletre ment a templomba, egy Markovics Iona nevű nő, Markovics Jefrem özvegye, merényletet intézett. Revolverből kétszer lőtt a királyra, de szerezésére nem találta. Az asszony férje ezredes volt, kit az utolsó szerb háboru után összeesküvésben való részvét miatt kivégeztek.

IRODALOM.

— A »Tájékozó és Egyházművészeti lap« című egyházi-irodalmi folyóirat oktoberi száma a következő tartalommal jelent meg: A mai tanügyi törekvések genesisé. — Egyházpolitikai áttekintés. — Legújabb pécsi leletek (III. és befejező közlemény). — Régi templomi énekeink (II.) Bogisich Mihálytól. — A diakovári új székesegyház (II. és befejező közlemény). — Egy szepesmegyei városi jegyzőkönyv a XV. századból, Majláth Bélától. — Rövid közlemények. — Irodalom. — Vegyesek. — Irodalmi jelentések és könyvszet a borítékon.

— „A katolikus egyház birtokjoga, különös tekintettel az újabb keletű államjogi elméletekre és a kegyuri jogra.“ cím alatt a napokban egy füzet hagyta el a sajtót, melyet bizonyára örömmel fog fogadni a kath. közönség, mert behatóan s alapos készütséggel tárgyalja a maga elé tűzött kérdést, hatalmas érveléssel halomra döntvén azou álokoskodásokat, melyekkel a kath. egyházat ellenségei jogaiból kiforgatni szeretnék. A nagy tudományossággal irt értekezés a »Tájékozó« hasábjain látott először napvilágot s abból mint külön levonat jelent meg. Ara 30 kr. Megrendelhető vagy szerzőnél H a u d e g g Ágoston jogtanárnál Győrszentmártonban vagy a Szent-István-Társulat ügynökségénél.

— Irodalmi értesítés. Tisztelettel bátorkodom tudatni a ft. lelkészkedő papsággal, hogy a nagynevű Mindszenty Gedeon által kéziratban hátrahagyott »Vasárnapi sz. beszédek« kiadását magamra vállaltam. E beszédek, melyeknek ha előre nem látott akadályok közbe nem jönnek, szeptember hó végén kellett volna megjelenniök, — szakértők által átvizsgáltatván, most az illetékes egyházi hatósághoz vannak jóváhagyás végett felterjesztve, s ha onnét visszakerülnek, fokozott gyorsasággal fognak kinyomatni s a ft. megrendelőnek megküldetni.

Ezen »Vasárnapi sz. beszédek« jellemzésére szolgáljanak mutatványul a következő, szakértői egyéniség nyilatkozatából átvett sorok:

»Ezen jobbára erkölcsstani beszédeket nem es egyszerűség jellemzi. A költő nem tagadhatja meg magát itt sem, de itt nem az a merész röptü sas, ami »Ünnepi beszédeiben«, hanem egy magas látókörű keresztény bölcs, ki az élettapasztalatok mezején leereszkedő oktatással vezeti át hallgatóit az örök igazságok menynekbe vezető útja felé.

»Ő művész, ki szentírás és szentatyák gondolatremekeit mozaikszerűleg összeillesztve, az ő költői képleteinek keretében még szebbeknek és igazabbeknek tünteti föl.«

A még valószínűleg ez évben megjelenendő vasárnapi sz. beszédekre 3 frtjával még most is fogadok el előfizetést, avagy megrendelést; mit az érdeklődők annál inkább kegyeskedjenek mielőbb megtenni, minthogy a mű megjelenése után a bolti ár nagyobb leszen.

Bátorkodom kifejezést adni azon reményemnek, hogy ezen minden vasárnapra 1—2—3 sz. beszédet tartalmazó (ca 25 ivnyi nagy 8-adrétű) kiadványt, mely ugyanoly diszes kiállításban fog kinyomatni, mint az »Ünnepi sz. beszédek«, a ft. lelkészkedő papság érdeme szerint méltánylandja. Eger, 1882. október 20-án. Szolcsányi Gyula könyvúr.

Kiadja a Szent-István-Társulat (Lövész-utca 13-dik szám.) — Felelős szerkesztő: **Ágoston Antal**.

Budapest, 1882. Nyomatott az Athenaeum r. társ. nyomdájában (Ferenciek-tere Athenaeum-épület).

Gyári jelentés.

Alulírott amerikai gyár, melynek kitünő gyártmányai, az eredeti Singer-féle varrógépei Magyarország minden nevezetesebb városában eladottnak, nehogy a közönség jóhiszeműsége kijátszassék, részint a közönség, részint pedig a gyár érdekében kötelességének ismeri azon külső megismertető jeleket felsorolni, melyek által a gyártmányok a Németországban vagy Bécsben készült varrógépektől megkülönböztethetők.

1. Minden eredeti Singer-féle varrógép aranyozott betűkkel teljes cégünket viseli: »The Singer Manufacturing Co.« — míg az utánzott varrógépek karján rendszerint ilyféle írás áll: »The Sewing Maschine« vagy »Neul Singer Maschine.«

2. Minden eredeti Singer-féle varrógép a kar oldalán aranyozott kereskedelmi bélyeget visel a következő felirással: »The Singer Mfg. Co. N.—Y« és »Trademark«, míg a hamisított Singer-féle gépeknél rendszerint, hogy a közönség annál bizonyosabban félrevezetessék, hasonlóképen, különféle felirással egy sárga kereskedelmi bélyeg látható, de legsűrűbben e szó található rajta »System«, mely az apró betűk miatt alig olvasható.

Azon tiszteendő urak, kik hajlandók közreműködésük által székhelyük ipartevékenységét emelni, és kevésbé vagyonos egyéneknek (családok vagy iparosok számára) részletfizetés mellett egy jó varrógép beszerzésére segédkezet nyújtani, tisztelettel kéretnek, miszerint becses címöket az alulírt budapesti céggel tudatni sziveskedjenek, hogy az ajánláshoz szükséges árjegyzékek és egyéb nyomtatványok ingyen és bérmentve való átküldés eszközöltessek.

The Singer Manufacturing

New-York, Union-Square 34.

Magyarországi főraktár: Budapest, (váci utca.)

5—10

Társulati Értesítő.

KIMUTATÁS

a Sz.-István-Társulat igazgatóságához beküldött pénzekről.

	frt	kr
Gödér István roznói főgymn. tanár	25	20
Konek Benedek köbölkuti plébános	84	95
Ferenczy György szentannai egyházjav. lelkész Esztergomban	80	—
Kabina Andre lédeci plébános	47	25
Rojdl Farkas brassói igazg. tanító	37	—
Szabados Antal cz. kanonok, kalocsai papnöveldei aligazgató	37	80
Cser Vendel tatai káplány	30	—
Wallner Alajos köszegi káplány	21	85
Chmel Mihály nisznai plébános	19	—
Markovics János nyitrai püspöki szertárnok	59	60

Miseruhák és egyházi szerek

gyára.

Római katolikus rítusban.

Pontificale-eszközök

a leggazdagabb szerelésig.

ZAMBACH ÉS GAVORA

Budapest, váci-utca 17. szám.

Ő Eminentiaja a bibornok Magyarország Herceg Primásának szállítója.

Megrendelések a legrövidebb idő alatt pontosan eszközölnetnek.

Nem tetsző tárgyak kicseréltetnek. 25—52

Miseruhák, dalmatikák, pluvialék, albák, rochetek, zászlók, lobogók, Monstranzok, kelyhek, ciboriumok, füstölők, lámpák, gertyatartók, chinapróba-ezüstből,